

Vergaderjaar 1993-1994 Nr. 154a

23 472

Wijziging van een aantal belastingwetten en van de Wet Infrastructuurfonds in het kader van het belastingplan 1994

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 10 december 1993

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende vragen en opmerkingen.

1. Algemeen

De leden van de **CDA**-fractie hadden met gemengde gevoelens kennis genomen van het onderhavige wetsvoorstel. Zij vroegen de bewindslieden hun visie te geven in hoeverre fiscale wetsvoorstellen dienen te worden aangewend om een bijdrage te leveren aan een gematigde loonkostenontwikkeling en daardoor aan de groei van de werkgelegenheid (zoals verwoord in het Nader Rapport). In hoeverre ligt dit meer op de weg van aanpassingen in het premiestelsel?

Dient de stellingname in voornoemde brief gezien te worden als een weerspiegeling van een consistent kabinetsbeleid om het werkgelegenheidsbeleid en fiscale beleid blijvend te koppelen?

De leden van de **PvdA**-fractie volstonden met de opmerking dat zij konden instemmen met de voorstellen omdat het kabinet erin geslaagd is een lastenverlichting aan de onderkant van de arbeidsmarkt zodanig in een geheel van maatregelen in te passen dat de wig wordt verkleind, de werkgelegenheid wordt bevorderd en een inkomensbeeld resteert dat recht doet aan de gevoelens van rechtvaardigheid zoals die in brede lagen van de bevolking worden ervaren. Zij hadden weliswaar begrip voor de kritiek die er in de Tweede Kamer is op het passeren van de inflatiecorrectie, maar deelden die niet voorzover die voortspuit uit zeer geïsoleerde beschouwingen over deze ene maatregel, waar die naar de mening van deze leden, slechts in het kader van het hele fiscale pakket mag worden gezien en beoordeeld.

De leden van de **VVD**-fractie hadden met teleurstelling kennis genomen van het belastingplan 1994. Zij hadden geconstateerd dat de regering geen gevolg heeft gegeven aan de vorig jaar aangenomen motie Boorsma (kamerstuk 22 873, nr. 110d). De argumenten die daarvoor worden gebruikt spraken de aan het woord zijnde leden niet aan. Met name het onderdeel inzake het niet doorgeven van de inflatiecorrectie is zo

¹ Samenstelling:

Boorsma (CDA) (voorzitter), Van Dijk (CDA), Stevens (CDA), Van den Berg (PvdA), Schinck (PvdA), Schuyer (D66), Vis (D66), Van Graafeiland (VVD), Hilarides (VVD), De Boer (Groen-Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF), Veling (GPV).

essentieel, dat door hen een aparte behandeling van dit deel noodzakelijk werd geacht.

2. Het arbeidskostenforfait

De leden van de **CDA**-fractie vroegen of het juist is dat de verhoging van het arbeidskostenforfait in het niet valt bij het achterblijven van de schijflengte. In het jaar 1991 waren de tariefschijven f 42 966 en f 85 930 met een arbeidskostenforfait van f 1036. Het forfait in het belastingplan 1994 bedraagt op dit moment f 2043. Is het juist dat het arbeidskostenforfait de verkorting van de schijflengte in de afgelopen jaren niet goed maakt?

Deze leden wilden weten wat de bewindslieden denken van het weer invoeren van een afzonderlijke arbeidstoeslag op de heffingvrije som om het onderscheid tussen werkenden en niet-werkenden te vergroten, met daarnaast de aftrek van de werkelijk gemaakte kosten met als minimum het arbeidskostenforfait.

Hoever kan men volgens de bewindslieden overigens gaan met het aanpassen van het arbeidskostenforfait voor werkgelegenheidsdoeleinden? Deze leden waren van oordeel dat op dit punt een te ver gaande verhoging van het arbeidskostenforfait al dan niet in samenhang met een integratie met het reiskostenforfait een kritieke grens heeft benaderd c.q. gepasseerd (mede gezien de verkapte tariefsverlaging voor hen die deze kosten niet maken en het verschil van behandeling tussen zelfstandigen en werknemers). Wat is de visie van de bewindslieden?

Deze leden waren voorts de mening toegedaan dat bij een omvorming van het arbeidskostenforfait c.q. de integratie van het arbeidskostenforfait in het reiskostenforfait de vergoedingenkant moet worden meegenomen in het kader van de spiegelbeeldgedachte. Zij zouden gaarne de visie van de bewindslieden hierop vernemen.

3. Het tarief van de eerste schijf en de inflatiecorrectie

De leden van de **CDA**-fractie merkten op dat de inflatiecorrectie nu voor de derde keer wordt ingezet in het kader van het inkomens- en werkgelegenheidsbeleid. Het niet volledig toepassen van de inflatiecorrectie is een regelrechte belastingverhoging die leidt tot nivellering en een hogere marginale druk. In hoeverre is de Oort-tariefsverlaging gedurende deze kabinetsperiode teruggedraaid door het niet toepassen van de inflatiecorrectie?

Is het waar dat bij het volledig toepassen van de wettelijk verankerde inflatiecorrectie op de tariefschijven, zoals die zijn tot stand gekomen onder de Oort-wetgeving, voor de jaren 1992, 1993 en 1994 de grenzen van de tariefschijven in de inkomstenbelasting zouden moeten liggen bij f 47 211 en f 94 442? In het belastingplan 1994, zo lazen deze leden, liggen deze grenzen bij f 43 267 en f 85 532.

Moet uit het voorstel om de inflatiecorrectie voor de derde maal niet door te laten gaan worden afgeleid dat dit kabinet afscheid heeft genomen van het principe van inflatiecorrectie in de IB? Moet in deze zin ook de brief worden geïnterpreteerd van 20 oktober jl. waarin de staatssecretaris de motie Boorsma (kamerstuk 22 873, nr. 110d) naast zich neerlegt en tegelijk stelt in de geest van deze motie te handelen? Uit de parlementaire discussie is, zo merkten deze leden op, duidelijk dat de Eerste Kamer de inflatiecorrectie beschouwt als een «fiscaal wetsvoorstel van belang».

De leden van de **VVD**-fractie verwezen naar blz. 21 van de Miljoenennota 1994 waar de regering terecht opmerkt, dat werken aantrekkelijker gemaakt moet worden. Hoe valt dit te rijmen met het niet doorgaan

van de inflatiecorrectie? Vooral de middengroepen (de groep tussen 1,5 en 2 keer modaal) zijn het slachtoffer van deze belastingverhoging. Kan de regering alsnog toelichten waarom zij van mening is dat het niet toepassen van de inflatiecorrectie verantwoord is?

De leden van de **SGP**-fractie memoreerden dat de staatssecretaris bij de behandeling van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer heeft verklaard dat na zorgvuldige afweging door het kabinet, is besloten tot het niet toepassen van de inflatiecorrectie. Welke mogelijkheden en alternatieven heeft het kabinet daarbij tegen elkaar afgewogen?

4. Benzine- en dieselaccijns

De leden van de **CDA**-fractie memoreerden dat de accijns op diesel in 1993 met één cent per liter werd verhoogd. Deze verhoging was bedoeld tijdelijk te zijn en zou weer ongedaan worden ongedaan worden gemaakt zodra het wetsvoorstel op de pleziervaartuijgenbelasting zou zijn aangenomen. Dit wetsvoorstel is inmiddels ingetrokken en tegelijkertijd is de cent verhoging op de dieselaccijns structureel gemaakt. Is dit laatste een voor de hand liggend besluit?

Bij de voorgestelde accijnsverhogingen plus heffingen is volgens mededeling van de regering gezocht naar harmonisatie tussen Nederland en Duitsland. Niettemin blijven er aanzienlijke prijsverschillen aan de tankstations bestaan. Met name langs de grens met België worden de prijsverschillen voor benzine aanzienlijk vergroot. Veel pomphouders hebben grote zorgen en vrezen dat de continuïteit van hun bedrijf op het spel staat. Deelt de regering deze zorgen? Zo ja, ziet zij mogelijkheden om bedrijfssluitingen als gevolg van deze grote prijsverschillen te voorkomen?

Deze leden verwezen in dit verband naar de compensatieregelingen voor het wegvervoer op grond van concurrentieoverwegingen. Is de regering niet van mening dat het ook bij de zuidelijke pompstationhouders de scherpe concurrentieverhoudingen zijn die de continuïteit van de bedrijven bedreigen?

Zouden, op grond van gelijke rechtsbedeling, ook voor deze groep ondernemers geen maatregelen overwogen dienen te worden om hun problemen te verlichten?

De regering stelt dat de voorgestelde accijnsverhoging bijdraagt aan variabilisatie van de autolasten en derhalve past in het verkeers- en milieubeleid. De leden van de CDA-fractie vroegen zich af of van deze accijnsverhoging werkelijk een vermindering van de verkeersintensiteit te verwachten is. Zij achtten het waarschijnlijker dat verhoogde autokosten als gevolg van de voorgestelde accijnsverhogingen veeleer worden opgevangen door te bezuinigen op andere uitgaven.

Deze leden vroegen de regering een kwantitatieve benadering te geven van de vermindering van de verkeersintensiteit als gevolg van de voorgestelde accijnsverhogingen.

De leden van de CDA-fractie vroegen naar de stand van zaken met betrekking tot de notitie milieudifferentiatie die volgens blz. 6 van de memorie van toelichting in oktober zou verschijnen.

De leden van de CDA-fractie zouden gaarne vernemen welke de overwegingen zijn om slechts voor het jaar 1994 ten behoeve van het wegvervoer een aanvullende compensatie te treffen door de compensatie voor het Euro-vignet één jaar naar voren te halen hetgeen voor 1994 in totaal een volledige compensatie van de accijnsverhoging voor het

wegvervoer betekent. Zullen deze overwegingen na 1994 niet meer gelden?

Op blz. 16 van de memorie van antwoord merkt de regering op dat de resterende prijsverschillen met Duitsland geen fiscale oorzaak meer hebben. Welke zijn deze niet-fiscale oorzaken?

Op blz. 25 van de nota naar aanleiding van het eindverslag wordt gesproken over recent bekend geworden Belgische accijns- en btw-verhogingen. De leden van de CDA-fractie zouden gaarne een nadere toelichting ontvangen met betrekking tot deze passage en met name willen vernemen wat de invloed van deze verhogingen is op de Belgisch-Nederlandse prijsverhoudingen bij de tankstations.

De leden van de **PvdA**-fractie wezen erop dat in België maatschappelijk nogal wat verzet is tegen de inhoud van de saneringsplannen waarvan de accijnsverhoging een onderdeel is. Is daarmee die verhoging niet nog allerminst zeker?

De leden van de **VVD**-fractie waren van mening dat de verhoging van de benzine- en dieselaccijns een negatieve invloed heeft op de werkgelegenheid, met name in het beroepsgoederenvervoer.

Kan de minister meedelen hoe de compensatie voor deze bedrijfstak nu exact is geregeld? Een deel van deze compensatie is afhankelijk gesteld van het CAO-overleg. Voor hoelang wordt dit deel van de compensatie gegarandeerd?

De leden van de **SGP**-fractie sloten op deze vraag aan. Zijn voorbeelden te geven van eerdere voorwaardestellende toezeggingen die gerelateerd waren aan de uitkomsten van een CAO-overleg?

Geldt de toegezegde compensatie voor het wegvervoer van f 130 mln. slechts voor de periode waarop de CAO-afspraken betrekking hebben? Heeft het kabinet met werknemers en/of werkgevers in deze sector meerjarige afspraken gemaakt over het al of niet verder compenseren van lastenverzwaringen?

Hebben de bewindslieden inzicht in de loonontwikkeling van de werknemers in het goederenvervoer in de Europese Gemeenschap in vergelijking met Nederland? Wanneer zal in Duitsland de besluitvorming over de accijnsverhoging plaatsvinden?

5. Budgettaire gevolgen

De leden van de **SGP**-fractie vroegen hoe tabel 1 op blz. 6 van de memorie van toelichting eruit ziet na realisatie van de wijzigingen die vervat zijn in de brief van de staatssecretaris, kamerstukken TK 23 472, nr.4. Welke wijzigingen treden daarin op, als gevolg van de besluitvorming in de Tweede Kamer?

Hoe ziet de laatste cijferreeks (raming 1994) van bijlage 4 van de Miljoenennota 1994 er nu uiteindelijk uit?

6. Verspreide opmerkingen

De leden van de **CDA**-fractie vroegen naar de mening van de bewindslieden over afschaffing van het opstapje van 40% in het tarief van de vennootschapsbelasting. Is het waar dat in 1991 meer dan 81 000 geïncorporeerde vennootschappen (buiten de financiële sfeer) een fiscale winst van minder dan f 250 000 hebben behaald en daarmee dus met het 40%-tarief zijn geconfronteerd?

De leden van de **SGP**-fractie vroegen welke gevolgen verwacht worden van het getalscriterium in de kinderopvang van vijf naar drie.

Tenslotte zeiden de leden van de commissie het te betreuren dat, terwijl 1993 tot eind oktober een meer dan rustig jaar is geweest, nu in zo korte tijd zoveel voorstellen moeten worden behandeld die, zowel maatschappelijk als politiek, niet van belang zijn ontbloot. Een goede en gedegen afweging van de voorstellen dreigt hierdoor in het gedrang te komen.

De voorzitter van de commissie,
Boorsma

De griffier van de commissie,
Hordijk